สถาบันวิจัยประชากรและสังคม (วปส.) มหาวิทยาลัยมหิดล
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สุขภาพคนไทย
Policy Brief ตุลาคม 2568

ปลดล็อก จุดเสี่ยง มรณะ! หยุดโศกนาฏกรรมรถบัส

การแก้ไขอุบัติเหตุรถโดยสารในประเทศไทย
ต้องอาศัยนโยบายบูรณาการที่เข้มแข็ง
โดย เริ่มจากบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และ ลงทุนในเทคโนโลยี
หากดำเนินการได้จริง
จะช่วยลดการเสียชีวิตกว่า 6,000 รายต่อปี
และ ยกระดับความเชื่อมั่นในระบบขนส่งสาธารณะ

วิกฤตความปลอดภัยที่ซ้ำซาก

โศกนาฏกรรมจากอุบัติเหตุรถบัสโดยสาร แท้จริงแล้ว
เป็น “เหตุการณ์ที่ป้องกันได้” แต่กลับ **เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า บนถนนเมืองไทย**
ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงโชคร้าย แต่.. **เป็นผลพวงโดยตรง**
ของ **ความล้มเหลวเชิงระบบในการกำกับดูแลมาตรฐานความปลอดภัย**

ทุกครั้งที่เกิดเหตุ ไม่เพียงแต่หมายถึงชีวิตที่สูญเสีย และครอบครัวที่แตกสลาย
แต่ยัง **บั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชน** ต่อ ระบบขนส่งมวลชนทั้งหมด
ถึงเวลาแล้วที่ต้องหยุดวงจรนี้ ด้วยการแก้ไขที่ต้นตอ แทนที่จะแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

รากเหง้าของปัญหา

สาเหตุหลักของอุบัติเหตุรถบัส
มาจาก วงจรความเสี่ยง 3 ด้านที่สัมพันธ์กัน:

(1) **รถดัดแปลง ที่ทำลายสมดุลและความปลอดภัย,**
(2) **ช่องโหว่กฎหมาย ที่อนุญาตให้รถไม่ได้มาตรฐานให้บริการได้**
เนื่องจากการตรวจสภาพที่หย่อนยาน
(3) **ปัญหาคนขับ ที่อ่อนล้าและขาดทักษะ**
ในการควบคุมรถที่ถูกดัดแปลงอย่างเหมาะสม

› ปัจจัยเหล่านี้รวมกันเป็น..
รากเหง้าของโศกนาฏกรรมบนท้องถนน
ที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการเปลี่ยนแปลง

1 เสริมสร้างมาตรฐานยานพาหนะและการตรวจสอบ:
บังคับติดตั้ง GPS/กล้อง เพื่อติดตามพฤติกรรม คนขับแบบเรียลไทม์
ปรับกฎหมายรถ CNG/รถปรับปรุงให้ใช้วัสดุกันไฟ และจำกัดถังแก๊ส
พร้อมลงโทษเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืน
และเพิ่มการตรวจสภาพเป็นทุก 6 เดือน
โดยใช้เทคโนโลยี AI ตรวจสอบเบรก และยางอัตโนมัติ

2 ฝึกอบรมและควบคุมพฤติกรรมผู้ขับขี่:
จัดหลักสูตรฝึกอบรมประจำปีที่เน้นการจัดการความง่วง และการขับขี่ปลอดภัย
โดยผูกกับการต่อใบขับขี่ รณรงค์แคมเปญลดการดื่มสุรา เพื่อลดอุบัติเหตุร้ายแรง
และกำหนดชั่วโมงขับขี่สูงสุด 8 ชั่วโมงต่อวัน พร้อมบังคับให้มีผู้ช่วยขับในเส้นทางไกลเกิน 300 กม.

3 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานถนนและการบังคับใช้กฎหมาย:
ติดตั้งแถบกันชน ไฟส่องสว่าง และป้ายเตือนที่จุดเสี่ยง เพิ่มด่านตรวจความเร็ว/สุรา
ในช่วงวันหยุดยาว พร้อมใช้โดรนตรวจจับ การขับเร็ว
และสร้าง ThaiRAP (ระบบวิเคราะห์ประสิทธิภาพ) เพื่อประเมินความปลอดภัยถนน
และบูรณาการข้อมูลอุบัติเหตุเข้ากับนโยบาย

4 เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการติดตามผล:
จัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยทางถนนระดับชาติจากทุกภาคส่วน
เพื่อติดตาม KPI การลดผู้เสียชีวิตจากรถโดยสาร 50% ภายในปี 2030
พร้อมสนับสนุนประกันภัย และให้ความรู้การช่วยเหลือฉุกเฉินแก่ผู้โดยสาร
เช่น วิธีทุบกระจกหนีไฟ

สุขภาพคนไทย
ผู้เขียน ผศ.ดร.สักรินทร์ นิยมศิลป์ | กาญจนา เทียนลาย
ส่วน สถานการณ์เด่นทางสุขภาพ, ตุลาคม 2568
www.thaihealthreport.com

เอกสารอ้างอิง
1.) กรมการขนส่งทางบก. (2025). สถิติอุบัติเหตุรถโดยสารประจำปี 2568. กระทรวงคมนาคม.
2.) International Road Assessment Programme. (2023). Road safety investment plan for Thailand. https://irap.org/thailand-report-2023
3.) Sukhawattanakul, P., Thammakawin, S., & Kiatmanaroch, T. (2022). Analysis of road traffic accident factors in Thailand. PLOS One, 17(3), e0265751. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0265751
4.) World Health Organization. (2023). Global status report on road safety 2023. https://www.who.int/publications/i/item/9789240086517